

НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕПЛАТУ ПРИМА

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ:

ЗА СРБИЈУ 6 ДИН. МЕСЕЧНО

ОД ЈЕДНОГА БРОЈА 0.40 ДИН.

ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ ПОШТАНСКОГ САВИЗА 15 ДИН. МЕСЕЧНО

УРЕЂУЈУ СКУПШТИНСКИ СЕКРЕТАРИ:

Ранко Петровић, Доброслав Ружић, Љуб. Ђирић.

Број 4

СРЕДА 28 НОВЕМБРА 1890

Година I

5 САСТАНАК

11 новембра 1890 год. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПРЕДСЕДНИК,

Никола Пашић

СЕКРЕТАР

Љуб. Ђирић

(НАСТАВАК)

То је нужно да буде тим пре, јер ми смо сви ступили у т.зв. нову еру уставног живота и Народна Скупштина дужна је да све принципе врши тачно и да то тражи од свију, јер ће само на т. н. Устав донети оне трајне користи, које стварају народу благостање, ред и поредак. Ако се ми огрешимо о ово и оставимо злоупотребе некажњене, онда се ја плашим да ове ситне неправилности не почну да расту, јер оне могу да буду зачетак великих злоупотреба и да буду сигнал свима онима, који би хтели да поткопају ове установе, које почињају на овом Уставу.

Да је избор народних посланика у првој линији поверен на чување Народној Скупштини то је и вама свима познато; али не замерите ми да прочитам члан 122 Устава који гласи:

„Скупштина има право истраге у изборним и у чисто административним питањима.“

Дакле самим Уставом то је право Скупштине гарантовано.

Сем тога: та су права специјално унесена и у члан 85 зак. о послов. реду. Кад је то тако, онда нема сумње: да је овде било можда органа власти, који су чинили злоупотребе за свој рачун а тако исто да је било и приватних људи, који су опет чинили злоупотребе за свој рачун.

Не може се казати да је то ситница што су неки уписани у азбучне спискове пошто су исти већ предати првостепеном суду, и пошто је већ о њима изишло оверовљене првостепеног суда; тако исто ни да је ситница оно, што је неко гласао као стран подиник. Све то не може доћи на један кантар и казати се, да су то све ситнице, јер оне могу бити и крупне ствари, ако се одма у почетку не спрече.

Изборни закон казао је: да је казна за оне органе, који спискове дотерују велика. Чак и онај, који нема права гласања а прими карту бирачку, и гласа, и он се казни. Закон се, дакле, побринуо о свему томе, да избори буду слободни, и онда ја мислим, да је и Скупштина у првом реду позвана, да ту слободу избора штити, тим пре што су сада ово први редовни избори.

Да би се слобода избора посланика, било од власти било од појединаца њихових ја ћу бити слободан да предложим: да све изнеге неправилности у овој специјалној дебати о изборима изводи скупштински одбор на основу члана 122 Устава и 85 зак. о пословном реду, на ако се докаже да име какво лице које се огрешило о изборни закон, да се поступи са њим по закону. Овај предлог не управљам лично против никога; јер као год што је влада показала готовост, а то сте чули јуче овде у Скупштини од г. г. министра председника и министра ун. дала, да жели да се најстрожије извиде и казне сви они, било органи власти или приватни људи, који су се огрешили о изборни закон; тако исто да Скупштина треба да нареди ту истрагу тако, како ће још ове сесије моћи сазнати се резултат исте. И Скупштина ће тек тада моћи да објави, да је она врховни заштитник слободе избора.

Молим, ако има 10 посланика да ме у томе помогну. (Нема).

Изв. верић. одбора Милан Мостић. Другу половину говора г. Максимовића слушао сам са задовољством, али се изненађујем зашто он те мисли из његовог говора није изнео јуче, кад се о томе решавало у начелној дебати.

Ја се слажем са г. Максимовићем, да Скупштина треба бодрим оком да прати све оно, што се при избору дешава и ако се десе какове погрешке да у том погледу буде покретач, да кривци добију заслужену казну, те да у будуће избегди да таквих случајева не буде.

Али, господо, сви сте чули шта је у досадањим дебатама изнето од свију тих кривци и неправилности. У извештају верификационог одбора стоји изрично, да је обраћена пажња на све неправилности где год има и нашли смо и да су неке неправилности на време исправљене. Ми смо у извештају верификац. одбора изрично напоменули, да су сви одбори, како главни, тако и месни, где год је било какве неправилности, учинили оно, што су по закону требали да учине. Ако би и ми још неку радњу предузимали поред оне радње, што су они предузимали, изашло би то, да ми понављамо оно исто што су они већ учинили.

Ја налазим, да овом предлогу г. Максимовића, сад, пошто је дебата у начелу свршена, и пошто се овде чуло, што се само као неправилности и кривце износи, нема места; да се на ново каква истрага наређује и предузима, јер би тај његов предлог донео тај резултат да би ми данас опорекли оно, што смо јуче решили а сувише, према извештају верификационог одбора, овај предлог би био излишан.

Што се тиче замерке на предлог верификационог одбора у томе, што предлаже, да Скупштина одлучи о важности избора свију посланика подунавског округа, пошто се накнадно изврши гласање у општинама заклоначкој и барајевској; ја мислим да је та замерка неумесна. Наш се предлог оснива

на чл. 7. послоника. Тамо се изречно вели: „Да се у одборском извештају може тражити, да се уништи или да се привремено одложи одлука о њему, док се не учини потребна истрага“. Кад би и ми предложили, да су неки посланици добили довољан број гласова а неки да нису, ја држим, да то не би могли учинити с тога што је листа недељива.

Г. Максимовић вели, да је рачунао, али његов је рачун по правилима рачунским грешан. Тако, он по некој претпоставци вели, да треба ставити на ту листу тај и тај број. Но тако не може бити, јер може се десити да ће се тај број морати ставити на другу листу. Јер зна се, да има и количника и остатка. Кад је рачун, он треба да је апсолутно тачан и баш за то, што се ту тражи апсолутна тачност, мора се нарочита пажња обратити особито при изналажењу количника, и онда може бити, да би он био сасвим други, а кад је он други, онда би очевидно била јача разлика у остатцима. И по томе рачун је г. Максимовића сасвим погрешан.

Г. Баја министар унутрашњих послова. Пре свега господо, морам изјавити, да се не би могао никако сложити са гледиштем госи. Виђе, из кога изводи, да скупштина нема права наређивати накнадне изборе, и да и у овом изборном округу нема Скупштина права да наређује накнадне изборе.

Ја држим, да је то право гарантовано Скупштини уставом тако тврдо, да не треба ни у сумњу доводити могућност, да се скупштина одриче тога права.

А и по самом чл. 84. изб. закона стоји, да кад главни бирачки одбор нареди и по други пут накнадни избор, па и онда буду какве незаконности при избору, и због тога не буде избор свршен, да Скупштина и у том случају има права да нареди нов избор. О томе нема никакве сумње.

У оваквим питањима, где у једном округу има несвршених избора, држим да је врло незгодно и опасно распитивати, хоће ли бити мањи резултат избора и правити комбинације: шта ће бити, ако овај гласа за овога или онога. Овде је главно питање: је ли у овом изборном округу свршен избор или не. А није питање, каква је разлика, него је реч о томе, кад није свршен избор, онда треба наредити нов избор. Извесно је, да се не може рећи, да је избор свршен у општинама: заклопачкој и барајевској, и кад избор у тим општинама није свршен, онда се по закону мора наредити накнадни избор. — Кад се у тим општинама гласало са двама куглицама, што је противно закону, онда се не може рећи, да је избор у тим општинама свршен, јер се не може позитивно казати, колико је која листа добила гласача. Па зато се мора наредити накнадни избор у тима двама општинама.

Могу вам навести један случај, који је био у крушевачком округу прошле год. Ја сам тада био председник оног верификационог одбора, и због тог јединог случаја, што је у једној општини избачена кутија либерална, ја сам био мишљења, да се тај избор поквари, и да се нареди нов избор. Истина Скупштина није то моје мишљење примила, за то што је било и сувише јасно, да ма какво било гласање, да то не може мењати резултат. Али морам да вам кажем, да ја то мишљење не делим и неодобравам такав начин рада, јер кад је било незаконито, онда треба наредити нов избор, пошто врло лако може доћи прилика, баш кад није тако јасна ствар, па се може ваћи каква већина скупштинска и казати: „па то је јасна ствар, не треба наређивати нов избор“, — па то да буде у њену корист. Дакле никад не треба рачунати по резултату, него је ли по закону гласање извршено.

И с тога се ја слажем са мишљењем верификационог одбора, да у овим општинама: заклопачкој и барајевској, где је било неправилности, треба наредити нов избор; а потпуно би се сложио са оним другим гледиштем, ако се вађе, да је и у вршичкој општини било неправилности, да се и тамо нареди накнадни избор. —

Што се тиче предлога г. послоника Пере Максимовића, да се за све неправилности, које су се овде чуле, и које су по његовом сопственом признању ситнице, да се због свих тих неправилности, које су се при изборима десиле одреди један

скупштински одбор, који ће све те неправилности извидити, ја држим да то није потребно, а казаћу вам да је то и штетно.

То није потребно с тога, што сви одбори и председници одбора, имали су права и дужност, да туже свакога, који је те неправилности учинио; па не само председници, него и сваки представник листе, и сваки грађанин и посланик, има права да тужи сваког оног, који је те неправилности учинио. Ја мислим, да ће се између толико њих грађана, чија су права повређена, наћи један човек, који ће тужбу поднети; па најзад и саме власти могу то по дужности својој да учине. Дакле кад се закон за то побринуо, да се могу сви жалити, ја не налазим да би било потребно и оспорно да се сада о свима тим неправилностима наређују поново истраге.

Даље ми смо сви ју чечули од опозиције, какве се замерке чине од стране опозиције на изборе, и све су то такве ситнице, да се не би имало ништа говорити против тих избора. Ово је мишљење и Скупштина једногласно прихватила, јер је видела, да су разлози врло слаби и да су врло незнатне замерке. Нека остане само на овим замеркама па ће избори у Србији бити ипак слободни. Али, кад би се због тих малих замерака од стране Скупштине наредила истрага, онда то ништа друго не би значило по да та иста Скупштина, која је једанпут признала законитост избора, признаје у исто време и то, да је било незаконитости при изборима. И онда би признавала да и она није законита.

Да се тужи неки писар или председник одбора или неки кмет, о томе се побринуо закон ко их може тужити а никако се не би могло узети, да би то Скупштина требала да учини. То се не слаже ни са њеним ауторитетом јер би она тиме побила своје мишљење, кад је казала, да су избори били законити. С тога се не слажем са мишљењем г. Максимовића.

Лука Лазаревић. По чл. 69. изборног закона гласа се за посланике једном куглицом. Свако друкчије гласање, ма на који други начин, противно је закону.

Ми у подунавском округу видимо да је гласање у двама општинама извршено са две куглице. Верификациони одбор држећи се јасне одредбе чл. 69 изборног закона, налази да је гласање незаконито извршено. Није чудо, што у једној — барајевској — општини, председник општине, човек једва можда писмен, наређује да се гласа са две куглице, али је чудо и жалосно је да један свршени правник не зна изборни закон, него наређује да се гласа двама куглицама. Један, млад, школован човек, полази на један посао који има да изврши по једном јасном закону пропису, па неће да прочита закон, неће да прочита члан изборног закон, у коме јасно стоји, да се гласа једном куглицом. Чак у жалби општине заклопачке стоји и то, да је гласање извршено двама куглицама једино употребом председника бирачког одбора.

Илази да су чланови бирачког одбора знали закон и подсећали председника на поменути члан закона изборног, али је председник остао тврдоглав и оставио да се гласа двама куглицама. Таквога човека не би министар требао да трипни једног дана у злужби државној, јер је овом приликом дао толико доказа о својој лошој спреми, да по мом мишљењу, он није за државну службу.

Верификациони одбор није само из тога извео закључак да је избор незаконит, него и с тога, што је срачунавање гласова главни бирачки одбор неправилно извршио. Нађено је у једној кутији 63 куглице. Бирачки одбор узео је и преполовио гласове и тако је у једној половини било 31, а у другој 32 куглице, јер није могао да подели једну куглицу. С тога је верификациони одбор био мишљења и предложио Скупштини да се такав избор те две општине огласи као несвршен. С тога је предложено да се у тим двама општинама па ново изврши избор и према томе ће се срачунавати резултат избора.

Ја, дакле, мислим да треба наредити гласање у тим двама општинама, те да се прибави поштовање закону, да се гласа онако, како закон прописује. Јер ако би се оставило онако, како је бирачки одбор урадио и како је гласање, онда би могло да се деси и оправда и то: ако би председник не-

ког бирачког одбора казао да се гласа јавно. Треба урадити оно, што ће одржати важност закона, и кад се каже: да се гласа једном куглицом, онда се мора свако друкчије гласање сматрати као противзаконно. Главни бирачки одбор опазно је у незаконитост бирачког одбора у тим двама општинама и хтео да нареди да се изврши нов избор у њима. То стоји и у записнику главног бирачког одбора забележено. Али због неких разлога остала је та одлука непотписана тог дана, а сутра дан већина одбора налази, да не треба наређивати накнадни избор, а мањина је била против тога, т. ј. да треба наредити.

Оно, што није урадио главни бирачки одбор, а, по мом мишљењу, дужан је био урадити, држим да је сада Скупштина дужна да нареди, јер је она најпозванија да pazi, да се чува закон, да га нико не газни. Ја мислим, да Скупштина, по чл. 84 изборног закона, мора наредити да се у тим двама општинама изврши накнадни избор.

Верификациони одбор није нашао да је избор у подунавском округу незаконит, него сматрајући да је остао не свршен, предложио је Скупштини да одложи о њему одлуку, док се у општинама барајевској и заклопачкој не изврши накнадни избор.

Противан сам предлогу г. Паје Вуковића, што предлаже, да се прве извесни кандидати, који су по количнику изабрани, а за остале да се донесе одлука кад се сврши избор и у поменутих двама општинама.

По Уставу гласа се за целу кандидатску листу и листа се не може депати.

При бирању посланика није се гласало само за г. Вићу, Ратарца или Перу Максимовића, него за целу листу на којој су они потписани, и по томе дакле, сви ти посланици морали би да остану ван учешћа у радњи скупштинској, док се не сврши избор у свима општинама њиховог округа.

Имао би да поменем још нешто о општини врчинској, о којој је говорио г. Авакумовић.

Г. Авакумовић је навео ове ствари. Казао је, да се у општини врчинској гласало двама куглицама, па кад је председнику бирачког одбора примећено да је такво гласање противно закону, он је онда, вели, отворио куглице, повадио дрвене куглице и продужио даље гласање једном куглицом. О томе наводу г. Авакумовићевом нема података ни у записнику главног бирачког одбора, ни у записнику општинског бирачког одбора; нема никакве жалбе ни писмене доставе, која би то потврђивала. Остаје дакле, да је г. Авакумовић говорио о томе случају не по неоспорним доказима већ по сазнању од својих пријатеља, као што и сам рече.

По моме мишљењу, веровне у такве доставе ретко кад да је оправдано, и кад би се то примило као меродавно онда би сваки од нас могао бавити Скупштину дуже време са причањима онога, шта је чуо од својих пријатеља.

Друга је ствар што је навео да је председник бирачког одбора закратко представнику либералне кандидатске листе да присуствује при гласању. То је тешка повреда права, и за такву кривицу треба да одговара председник бирачког одбора пред судом, али никако не треба због тога наређивати накнадни избор и у тој општини. То је моје мишљење. (Чује се: да се реши).

Председник. Ко је за то, да се још говори, тај нека седи, ко је противан нека устане. (Већина седи). Ево ова су се господа још јавила за реч. (Чита).

Тријун Милојевић. Рад одбора верификационог потпуно је законит и умесан. Кад би наредили нове изборе по предлогу Паје Вуковића ми би, по моме мишљењу, били они који би газили закон. Разлог који наводи Лука Лазаревић не вреди, јер то би значило да је народ гласао само за нас шесторицу а ова четворица да су у питању и онда сам за то да се гласа за целу листу, те тиме покаже цео резултат. Што се тиче онога другог дела да се казне председници тих општина и ја се слажем с тим али само да се казне правници, а овај у Барајеву не, јер је тај човек председник општинског суда готово неписмен. Шта више он је избор добро извршио,

јер каже: има права гласача 51. а 43 гласало је. Од тих гласало 41 за радикале, а нађене су 82 куглице, два за либерале, нађено 4 куглице, дакле с кроз потпуно правилно а не као што је било у Заклопачи. Што се тиче онога избора у Врчину, кад би се наредили нови избори само по достави Авакумовића и ја би отворио куглицу па да радимо три месеца само на тим актима о изборима, јер би неко говорио ово други оно, па би отишли бестрага а коштало би само то на род до 200.000 д. То је што сам имао да кажем.

Витомир Младеновић. Из говора ових досадањих предговорника и расположења Скупштине, види се јасно да је цела Скупштина сагласна у томе, да су избори у подунавском округу били неправилни и да та неправилност излази из гласања у поменутих општинама. Сад како та неправилност да се исправи, то је питање на коме су се предговорници разликали. Закон је погажен прво од месног бирачког одбора, а ја налазим да је закон погажен и од главног бирачког одбора, јер, по изборном закону, кад у једној општини ма из каквих узрока није избор извршен или је неправилно извршен дужан је главни бирачки одбор да до 20 Септембра нареди нов избор. Ето то није учинио, дакле није се строго држао закона. Остаје дакле Скупштина да она ту ствар изводи и да закону да потпуну силу, да и она не учини у закону омашке. У почетку ове дебате изнео је Паја Вуковић предлог да се они посланици, приме који према постојећем стању могу бити посланици а да се само последњи искључе из Скупштине, или управо задржи док се избори њихови не изврше. Ја сам томе противан; то се не може практиковати, пошто се у Уставу каже, да се гласа за целу листу, али они посланици из поменутих општина, где има накнадно да се изврши избор и које су бирачи познавали као прве на листи и за њих гласали неће можда гласати за последње говорећи: кад ту нема Виће или неког другог, њему познатог, нећу да гласам јер су ти људи већ примљени у Скупштину. Натерати их не може нико. Дакле мора остати то да се гласа за целу листу. Г. Пера Максимовић у свом говору изнео је разлог који може да да места зебњи да се може десити случај да између већине и мањине буде таква разлика да се њоме користи влада, већина или мањина Скупштинска и да направи већину. Али може исто тако да наступи и супротан случај; те сам ја услед тога разлога хтео да одустанем од мога првога погледа да сам противан предлогу Паје Вуковића. Али може опет да наступи случај да баш у том округу избори опозиционара буду оспорени и онда та мала разлика између већине и мањине може да иде на то, да од ње зависи оће ли их пустити или не пустити у Скупштину, управљајући се према томе како ће се показати однос између већине и мањине. И онда мислим да ће најбоље бити ако Скупштина нареди оно што је требао да нареди главни бирачки одбор, а они председници како месних бирачких одбора тако и главног бирачког одбора треба да се узму на одговор, што су повредили закон. Штета је да дангубе посланици, али треба кривце казнити јер могу да наступе веће штете нпр. ако се почне обилазити закон, који јасно каже да треба гласати за целу листу. Противан сам дакле предлогу Паје Вуковића и онда остаје да се по листама, како постоје, изврши гласање и према томе да Скупштина донесе одлуку ко је посланик, ко није.

Председник. Прота Милан Ђурић јавио се био за реч, но кад сам га прозвао није био овде. Према томе питам Скупштину, да ли му допушта да говори. (нека говори).

Прота Милан Ђурић. Сва господа говорници која су досад говорила, говорила су Народној Скупштини да она треба да чува законитост. И ја сам за то. Али тако исто Народна Скупштина позвана је да грађане не лишава највећег права, права бирања посланика; да се не огреши о законитост и не лише 45000 српских грађана тога права, и с тога прихватам предлог г. Паје Вуковића. Јер, господо, за то што у двама општинама председници нису руководили избор по закону, није целисходно, није корисно, нити можемо пред народом оправдати да лишимо подунавски округ, да овде не народом оправдати да лишимо подунавски округ, да овде не седне његови посланици, које су грађани његови послали у На-

родну Скупштину и који су добили оно што изборни закон тражи, и о чему не може бити никакве сумње. Господо, зар да оставимо и даље подунавски округ да не буде заступљен, за то што су неколико људи били лењи, него чак и несавесни, јер ко је могао донети две куглице? — По мом уверењу нико други него председник, да би изиграо право грађана и изборни закон, и с тога треба да смо сви сагласни у томе да тога треба примерено казнити, јер лиштити највећег права 45000 грађана, ја мислим, господо, да то нећемо чинити, нити би то било правично и да ће мо се одазвати грађанима, који су послали своје посланике на основу устава и земаљских закона и пустити оне посланике — наше другове, у Скупштину, а само нека остану они, који су са остатком дошли. Ово само може да буде и целисходно и правично и законом, и једно и друго, и треће оправдаће се и пред уставом и законом и Скупштином и земљом и бирачима и то само по предлогу поштованог подпредседника Паје Вуковића, који је рекао да примимо подунавске посланике, да само последњи остану и да се нареду нови избори.

Што је г. Авакумовић рекао за он. врчинску, да је тамо било неправилности, и да због тога треба наредити нов избор, у колико сам ја видео, бирачки одбор звао је представника либералне странке, али је овај рекао: не могу, имам посла и дошао је сутра кад му је било воља. Кад је сутра дан дошао, он је био искључен. Овај се човек оглушио о своју дужност, и кад би се то поновило на 60—70 места значило би немати Скупштину. Кад се може ваћи на другим местима, може се ваћи и код нас, да су људи заборавили на своју грађанску дужност према земљи и отаџбини, где су партиске страсти у пламену. Онда не би било бића Скупштине, и не би јој се дала могућност да се састаје само за љубав оних људи, који хоће да изигравају Устав и законе и који знају да немају поверење у народу. Ја мислим, да Народна Скупштина не може да иде тим путем. Као што смо позвани да чувамо да се Устав поштује, да се закони врше, да се сузбија свачија самовоља противу закона или Устава ма одкуда долазила или озго или оздо, тако смо позвани да не допустимо да нико онако на капцик, — кроз мала врата не пролази, и да изиграва принцип уставности; а овамо се баш изиграва кад се зове да дође а он неће, па се после тужи. Кад није дошао и испунио своју дужност, он нека и три, нека три његова странка, јер кад хоће да уђе у изборну борбу нека дисциплинује и спреми своје чланове, нека се служи путем обавештења, путем штампе и зборовна, јер данас има много срестава и дата је могућност свима партијама да своја начела у границама Устава проповедају.

Дакле господо, ја вас молим, ја вас уверавам, да се нећемо огрешити о закон кад будемо наредили, да се овде понове избори и у исто време верујем, да се нећемо огрешити ни о Устав ни о закон, него ћемо учинити оно, што је целисходно, кад будемо примили предлог Паје Вуковића; кад будемо примили наше поштоване другове, који треба овде са нама да седе, јер им је поклоњено народно поверење, да вањају о срећи наше земље.

То је што сам имао да кажем. И онда ће Народна Скупштина бити руковођена тиме: да јој је главан циљ, да чува правичност и целисходност. Усвојте господо предлог Паје Вуковића, јер он измирује и законитост и правичност и онда ћемо постићи то, да наш циљ постигнемо. Јер, господо, казнити 45.000 пореских глава, одрећи им најважније право, право бирања народних посланика за то што су председници били неуредни, мислим да није право.

С тога мислим, да не треба да усвојимо мишљење верификационог одбора.

Председник. Претрес је свршен. Г. Паја Вуковић, као предлагач моли Скупштину, да му да реч по други пут, да објасни свој предлог. (Чује се: довољно је говорено). Стављам на гласање предложену измену. Изволте чути како гласи измена г. Паје Вуковића.

Известилац М. Мостић прочита измену (види стр. 45).

Председник. Ко је за то, да се прочитана измена прими, тај ће изволети седети, а ко је против, тај ће устати? (Већина устала).

Већина је устала, и по томе није примљен предлог г. Паје Вуковића.

Сад стављам на гласање мњење верификационог одбора.

Ко је за то да се тач. 5 извештаја усвоји, тај ће изволети седети, а ко је против, тај ће устати? (Већина седи).

Већина је седела, дакле усвојено је мњење верификационог одбора. Изволте чути даље.

Известилац М. Мостић чита тачку 6-ту извештаја.

Велизар Кундовић. Ова жалба, господо, и ако није прочитана пред Скупштином, свакако је читана у одбору верификационом. У њој поред осталог стоји и то, да г. Атанасије Вучковић нема квалификације и да не може да буде посланик са особним погодбама уставним. Кад је изнесено против мене и г. Рибарца, да писмо платили порез, ми смо сматрали за дужност, да донесемо одбору своје пореске књижице, као доказ да смо порез платили.

Држим, да част г. Вучковића неће допустити да, кад се износи да нема потребних квалификација да може бити посланик, а да не изнесе доказе да има потребне квалификације.

Известилац М. Мостић. Донста између осталих ствари у овој жалби има једна тачка, која говори о томе, да г. Атанасије Вучковић, посланик са особним погодбама, предвиђеним у чл. 100 Устава, није испунио те погодбе. Верификациони извештај изоставио је то и није се дотакао те тачке, с тога што се ми не можемо упуштати у оцену такву, нити можемо што Скупштини предлагати, јер верификациони одбор није могао знати ни да ли има, ни да ли нема те погодбе г. Вучковић. То је ствар г. Вучковића и он би требао да се оправда, да ли је испунио те погодбе или није.

Атанасије Вучковић. Ја мислим да су г. г. либерали некако навикли, да им је варав таква, да по нешто тако изнесу, што донста не постоји. Они тако говоре, да ја за кратко време од како сам овде, само се чудим и дивим њиховом раду, јер мислим да нас је народ послао овде да кад говоримо што год, да то има своју вредност, почем сви радови, који се у друштву врше, треба да имају неку вредност. Радови, који иду против користи, то су радови за осуду и ништа више. Господа посланици из опозиције у јучерањој генералној дебати, осуђују све што постоји у овој земљи... (Жагор, не чује се). Мислим да сваки паметан човек мора осудити сваку незаконитост, али такви радови, који нису могли да утичу на ствар избора, немају никакве вредности... (Жагор). Ја мислим да не би било паметно износити пред Скупштину и тражити истрагу за такве радове, којих се неправилности ви у чему не огледа. Где је пак неправилности било, поступљено је по закону. По мом мишљењу за тражење овакве истраге личило би на то, кад би неко, знајући да је ловац убио зеца, потегао пушку и рекао да је понова тог истог зеца он убио. Ја знам да се може десити погрешка при бележењу за време гласања, као што се десило један случај у округу моравском, и ту је наређен не само поновни избор, него је тај човек дат и под суд.

Народна Скупштина треба да контролише и да не дозвољава да неко газди законе, ја мислим да народни посланици треба да износе такве ствари у којима се није поступило по закону па се кривци нису казнили. У неправилне радове, у одношају мене, као да ја писам свршно школу, спада и интерпелација опозиције. То су они синли. На овај начин, они могу једнога лепога дана објавити да је неко с неба украо сунце и натерати Народну Скупштину да тога донова тражи. Ево овде су документа. (Подноси председнику документа).

Известилац М. Мостић. Господин Атанасије Вучковић поднео је сведоштво о свршеној школи. Ми ћемо се постарати да се она — пошто је на страном језику — преведе, и од надлежне власти потврди, па ћемо о томе дати своју накнадну реч.

Председник. Стављам на гласање тачку 6, с тим, да се само решење о избору г. Атанасија Вучковића одложи, док се не сазна, шта је са његовом сведоџбом. Који је за то нека седи, а ко је против нека устане. (Сви седе).

Известилац М. Мостић чита тачку 7-му.

В. Кундовић. Господин министар унут. послова признаје сам, да постоји његов распис на све полициске власти у Србији, да је плаћање порезе у својој општини меродавно за добијање бирачке карте и права гласања. Према томе, господо, и капетан јадранског среза требао је да зна за тај распис свога министра, ако је коле водио рачуна о томе шта у њему пише, па кад је он, као што сам јуче казао, пратио ону цедуљу представнику листе Милану Милићевићу, да овај уложи протест, онда је он на сваки начин хтео да заведе представника листе на страницицу, да овај учини неку незаконитост, а нарочито кад постоји распис г. министра о томе. Према томе држим да је дужност Скупштине и министра да га узме на одговор и казни за оваку његову противзакону радњу и мешање у изборе.

Тома Војичић. Ја бих хтео да упитам г. известивоца да ми каже, јесу ли г. Рибарац и Кундовић поднели одбору признанице да су платили порез и на она земљишта, која имају ван своје општине?

Известилац М. Мостић. Г. Кундовић и г. Рибарац поднели су пореске књижице из којих се види, да су платили порез за прво полгође 1890 године. У самом закону пише од речи до речи ово: „једини и најзаконитији доказ о плаћеној порези, то је пореска књижица.“ Према таквом стању ствари, верификациони одбор није имао шта да тражи и испитује, јер тамо стоји да су дужни порез платили, или ако имају да плаћају још неки порез на имање у другој којој општини, то се по закону изборном верификационог одбора није могло тицати.

Тома Војичић. Ја мислим да по закону о порези и по његовим изменама и допунама сваки ко хоће да употреби право гласа мора имати признаницу да је порезу платио, наравно, ту се подразумева да може бирати и изабран бити. По самом Уставу сваки посланик мора да је платио порезу па да може изабран бити. Из овога се види, а и ја сам лично уверен, и да у општини кушиљевској има г. Кундовић имања на које није платио 6 динара и неколико пара порезе. Тако исто и г. Рибарац у својој општини није платио 2 или 3 динара. Из овога досадањег излази да овде има два посланика која нису платила своју порезу, и ја би желео да се таква практика не уводи, јер верујте ако се то учини да један посланик не плати порезу, тако исто учиниће и један бољи домаћин селски да нешто од разрезане порезе не плати, па опет да има право бирања и да може бити изабран.

Изв. М. Мостић. Да је мишљење верификационог одбора на закону основано ја ћу да обратим пажњу Скупштини на ово. И г. Кундовић и г. Рибарац тврдили су да та имања нису њихова, а г. Рибарац напоменуо је још и то да је он то имање продао. Дакле имајући на уму ово да у закону о порези стоји да ако се когод одрекне права својине на имање онда му се не може придавати дужност, да плати порезу на то имање, не може се за правилно узети, јер се пореза наплаћује само на имање које он доиста и има. Кад се ови људи одричу овога свога права, онда верификациони одбор није имао места да се упушта у то питање, да ли су они платили порезу и на то своје имање, којег се они одричу. Најзад, главна је ствар да су они платили сву ону порезу коју им је порески одбор њихове општине разрезао а ова пореза не може никако утицати ни на њихово активно ни пасивно право бирања.

Љуба Јоксимовић. Г. Кундовић поднео је јуче једну цедуљу из које се види да је од њега тражено да плати још нешто порезе. Кмет је доиста дужан а тако исто и капетан да наплаћују порезу за државу и то не треба да им се замери. Али како је г. Кундовић доказао пореском књижицом да је платио порезу у својој општини, то ја сматрам да је његов избор правилан, јер он свакако није могао платити и ону порезу на имање, које има у другом или трећем срезу. Он

свакојачко мора да чека докле му дође акт од власти где му је имање и колико порезе на њега има да плати, јер иначе би и владе у опште могле преко својих чиновника на овај начин да шпекулишу са тим купљењем порезе, могла би навлаш да задрже те да неко не плати порез у другом коме месту, у коме има имања тај посланик, и с тога би он изгубио онда право да може бити посланик.

Што г. известилац вели да су се они одrekli тога свога имања, ни на то не треба полагасти велике важности, јер би неко могао метнути пуномоћје у део, а после кад већ као посланик у Скупштину дође онда би казао, ја се не одричем тога свога имања.

Ранко Тајсић. По новој пореској системи, а и по закону о порези, сваки гласач мора платити а по распореду општинском непосредне порезе 15 динара, то мора да плаћа у оној општини и на оно имање у ком месту живи, то је за гласача; а право за посланика може имати онај, који је платио 30 динара порезе. На то не утиче земљиште његово из друге општине, општине немају права да му приоштавају или наплаћују порезу што у другој општини плаћа, те да добије право гласања; или кад није платио у другој општини данак да му забране гласање у његовој општини где је порез платио. Има довољно грађана који имају на 4—5 места земљишта а у својој општини немају право гласања и кад би им се имање саставило они би онда имали права да буду гласачи а иначе не, и ако су платили порезу у томе месту, у коме живе, па и на другом месту и немају право зато што на имање гди живе не плаћају 15 динара.

Дакле нема смисла тражити да неко плати порезу и на оно место у коме не живи, кад плати у свом месту живљења, и има право гласача или посланика.

Стојан Рибарац. Господо, мени је дато довољно задовољења кад видим да један стари посланик има овако правилно схватање у овој ствари и ја не бих имао потребе да о томе сад говорим, кад ми се не би већ пребацило да сам на ово место бесправно дошао.

Једнога дана ја сам отишао у општину пожаревачку да платим порезу и мени је казано да имам да платим 201 динар; ја сам то и учинио и на основу тога и добио бирачку карту. У то време кад сам ја платио ту порезу био је у општини пожаревачкој акт општине бобовске, којим ми се тражи још 6 гроша и 30 пара са свима прирезима они ми то нису тражили. Ја сам мислио да сам сву порезу измирио. Дакле строго узев разлике може бити у овоме, да ли ја за 76 пара динарских могу бити посланик или не. У осталом имам да изјавим да сам ја не само платио сву ову порезу, већ да сам том приликом и оглобљен. Ми смо лањске године били 6 месеци на Скупштини и разуме се ја за све то време нисам могао вршити своје правозаступничке послове. Међу тим порески одбор нарезао ми је 5000 динара правозаступничке привреде за то време. Тако је исто било и са мојим колегама, који су своје послове редовно радиле.

Толико сам сматрао за дужност да изјавим пред Скупштином. У осталом дошла је нека нова денеша да ја нисам платио порезу у некој другој општини, а ја изјављујем да сам то своје имање продао и да сам тапију предао кунцу, а пре те предаје да сам порезу платио.

Председник. Прима ли Скупштина тачку 7. извештаја одборског? (Прима).

Изв. М. Мостић чита тач. 8.

Председник. Прима ли Скупштина прочитану тачку извештаја? (Прима).

Изв. М. Мостић чита тач. 9-ту и од друге половине извештаја 1, 2 и 3-ћу тачку.

Председник. Прима ли Скупштина те тачке? (Прима).

Јоца Ж. Јовановић. По што је оверен избор у округу подринском и у вароши Шанду, а ја сам изабран на оба места, то изјављујем: да се примам избора за варош Шабац, а молим Скупштину да за округ подрински позове онога посланика, који је на реду да дође после мене.

В. Кундовић. И ја се примам избора за варош Лозницу, тражим да се онако исто поступи као и код избора г. Јоце Ж. Јовановића.

Ј. Авакумовић. И ја бих имао да се изјасним за које ћу место да се примим, примећујем да се у извештају не помиње да сам на 3 места изабран; пу при свем том, ја ћу дати изјасњење кад прође избор у вароши Београду. (Чује се: То је прошло).

Онда ја се примам избора за варош Београд.

Ст. Рибарац. Ја изјављујем да се примам мандата за округ пожаревачки, а да у Нишу на место моје дође онај, који је после мене на листи.

Известилац М. Мостић чита тачку 4-ту (ст. 2.)

Председник. Прима ли скупштина прочитану тачку извештаја? (Прима). С тим је примљен извештај верификационог одбора у целини. Изволите чути и накнадни извештај истог одбора.

Изв. М. Мостић прочита други извештај верификационог одбора који гласи:

Народној Скупштини.

Одбору за прегледање и испитивање посланичких пуномоћстава упућена је оставка, коју је Народној скупштини поднео Никола Коле Рашић, посланик за варош Ниш. Из изборних аката и из кандидатске листе за варош Ниш одбор се уверио, да је други кандидат на листи Николе-Кола Рашића Панта Срећковић, професор Велике школе, из Београда. На основу чл. 9 закона о пословном реду, изволи решити: да се у Скупштину позове као посланик г. Панта Срећковић.

31 Новембра 1890 г.

Београд.

Председник

одбора за прегледање и испитивање посланичких пуномоћстава

Др. Лаза Илић

Известилац.

Мил. С. Мостић

ч л а н о в и :

М. Лешјанин с. р., Ранко Петровић с. р., Л. Лазаревић с. р., Ранко Тајсић с. р., Јован И. Николић с. р.

Председник. Прима ли Скупштина и овај извештај верификационог одбора. (Прима.)

Данило Анђелковић. Ја сам тражио реч кад је било говора о округу крагујевачком, али писам је добио и мени није криво што је извештај одборски примљен као правилан.

Устао сам да ставим једну примедбу и да замолим Скупштину да се изјасни сматра ли она, да је надлежна да донесе своје решење о једном питању, које ћу сад поднети.

Ја сам изабран у округу крагујевачком као посланик, а пре избора постављен сам за председника нишког епархијског суда. Што се мене тиче ја држим да и председници и чланови и виших и нижих духовних судова имају права по чл. 99, тачки 1 да буду посланици, а да се не одреку свога чиновничког положаја али како сам приватно сазнао, г. министар просвете, који је надлежан у томе питању, изјаснио је се да он сматра да ја долазим у административне чиновнике и према томе да ћу ја морати да се изјасним, да ли остајем као посланик или као председник епархијског суда. Ја не делим то мишљење г. министра просвете и држим да долазим у овај ред чиновника, о којима се говори у чл. 99 тач. 4 Устава, и према томе да могу бити посланик и да не морам давати оставку. Ја молим Народној Скупштини да донесе решење сматра ли она, разуме ли она, да председници и чланови духовних судова долазе у она лица, о којима се говори у чл. 99 тач. 4 Устава или не долазе, и ја ћу се према томе изјаснити.

Министар ун. дела Ј. Ђаја. Господо, ја држим да је овај захтев поштованог проте Данила, ако мисли, да се говори о њему као посланику, или о избору његовом — беспред-

метан јер о томе је већ решено питање. О томе да ли поштовани проте има квалификације за посланика, да ли је он способан да буде посланик и као члан суда, не спада у надлежност Скупштине. Скупштина је законодавно тело, и она није позвана да тумачи питања такве природе, то је ствар администрације, која ће то према Уставу протумачити. У Уставу стоји да могу бити посланици председници, чланови виших и првостепених судова и сад не може се овде говорити о томе, и влада ме може пристати да се упушта у тумачење Устава, с тога сам мишљења да је захтевање поштованог проте Данила неумесно.

Данило Анђелковић. Ја сматрам да је верификациони одбор био дужан да учини приметбу и да може као што је учинио примедбу за неке посланике, који су изабрани на два и три места и казао да се изјасне, за које место желе остати као посланици, и као год што је напоменуо да је један посланик умро, ја мислим; да је требао исто тако да каже и за чиновнике, као што је овај случај са мном, па да се изјасним за три дана. Ја знам ко је надлежан за тумачење Устава. Ја хоћу само да представим ствар, како стоји и ако би се ја узјогунио ви опет морате решити ту ствар. Сад молим вас узмите да ће ово да наступи. Ја ћу данас да се огласим за посланика. Међу тим министар просвете, разумевајући друкчије ствар, може после три дана да ме отпусти из службе. Ја опет од своје стране сматрао бих као неправду јер држим да долазим у она лица о којима се говори у 99 чл. 4 тач. Устава, и према томе да могу бити посланик и задржати свој положај. Дакле ја бих отпустио из службе сматрао као незаконит и ја бих онда тражио, да Скупштина то реши.

Дакле ја не тражим да Скупштина тумачи Устав, него само хоћу да представим Скупштини како ствар самном стоји.

Извест. М. Мостић. Г. Предговорник казао је, да је дужност верификационог одбора била, да напомене, како има посланика, који треба да се изјасне, желе ли остати као посланици, јер као чиновници не долазе у оне, који имају права да задрже свој чиновнички положај и да остану и као посланици.

Ми смо то приметили и код д-ра Драгише Станојевића, а и код проте Данила. Али резони, који су нас руководили, да не помињемо, чега ће се примати, били су ти, што смо држали, да је то њихово право да се приме или одреку, да је то ствар, која се Скупштине не тиче.

Г. Данило мисли, да може остати као посланик а и председник конзисторије. Против тога Скупштина нема ништа, јер је то ствар, о којој мора водити рачуна г. Данило и његов надлежни министар. Ако би одлука г. Министра била противна закону, тек онда о томе може решавати Скупштина. А сад у напред да решава то, како ће се ствар одлучити, то се Скупштине не тиче. И за то нисмо могли ни напоменути, јер ми нисмо могли предлагати у извештају и шта треба да буде. Ми у том погледу не можемо да предложемо ништа, то се мора оставити и на вољу посланика. Њихова је ствар, хоће ли да кажу: примам се или не примам се. Ја држим, да је одбор коректно поступио, што се те околности није ни дотакао.

Председник. Има више њих, који су се пријавили за реч.

Ја мислим, господо, да о тој ствари не треба да решавамо. А на послетку, ако желите, може ко хоће казати своје мишљење.

Велизар Кундовић. По пословнику Скупштина може, ако има 20 посланика, да издвоји изврстан предмет из рада верификационог одбора.

Председник. Г. Кундовићу, то је свршена ствар.

Изв. М. Мостић. О томе не може бити речи, то се не односи на важност или неважност избора.

Министар унутрашњих дела. Господо, овај случај није предвиђен законом. Овде се говори о правилности избора, а не о томе има ли ко права да буде посланик и да остане у свом чиновничком положају.

Кундовић. Он може бити посланик ако да оставку, дакле опет стоји у вези с неким извесним условом.

Министар унутрашњих дела. Ово је ствар просте администрације, и ако би се примио мандата, онда би после

три дана изашао указ да му се уважава оставка. Тумачења Устава у законодавном телу не може бити.

Председник. Ја ћу ставити на гласање. (чује се : молим вас, нека се говори).

Данило Анђелковић. Ја хоћу да објасним ствар, да не стоји тако као што г. Министар каже. Ја молим Скупштину да ми дозволи да говорим.

Председник. Добро, изволте говорити.

Данило Анђелковић. Ја сам мало пре казао, да после три дана може да дође ова ствар на решавање, а и мораће да дође.

Узмите овакав случај. Ја сам данас оглашен за посланика, и ја ћу да останем овде у Скупштини, и сматрају да по 99. чл. 4. тач. Устава долазим у оне чиновнике, који задржавају своје чиновничке положаје као посланици. Сад после три дана што ће министар да ради? — Он ће да ме отпусти и шта ћу ја онда да радим? — Ја ћу да се тужим Скупштини, и онда ће Скупштина морати о томе да решава. И ако није Скупштина надлежна, ја молим г. председника да ми каже ко је надлежан. Дакле, молим вас ја имам сматрати, да кад се не слажем с мишљењем владе, Скупштина треба да каже како она разуме ту одредбу. — Ја сам мало пре казао да учиним оно што је г. Кундовић казао, да ме потпомогну 20 посланика, али сам мислио да могу и овако питање ставити Скупштини, те да она реши да ли она сматра да председника и чланове духовног суда могу бити посланици, а да остану у свом чиновничком положају. Дакле ако је вољна Скупштина да о томе решава засебно, ја то износим као засебан предлог и тражим да ме потпомогну 20 посланика (потпомажу га више од 20).

Председник. Ова ствар има тек да се реши и у овој седници не може бити о њој речи.

Данило Анђелковић. Ја сам сад затражио од Скупштине, а и потпомогли су ме 20 посланика и ја молим, да се то стави на дневни ред.

Председник. Ставиће се ваша ствар на дневни ред, али не може само сад одма да се о њој решава.

Д. Анђелковић. Сматра ли Скупштина да су ме потпомогли 20 посланика (чује се сматра): онда је питам кад ће се то ставити на дневни ред?

Председник. Ми ће мо то ставити на дневни ред што пре.

Министар унутраш. дела. Ја морам наново изјавити од стране владе, да влада не може никако да пристане на то да се ово питање расправља у Скупштини, јер сматра да се тиме прекорачава право законодавног тела, кад се хоће да тумачи устав, који је у том питању јасан за владу. Ако се прота Данило у закону одређеном року од 3 дана не изјасни, да ли хоће да задржи посланички мандат или не, онда изаћиће указ о његовом отпуштању из државне службе и сматраће се, да је он драговољно задржао свој посланички мандат, напуштајући свој чиновнички положај.

Председник. Има више г. г. посланика који су се јавили за реч по ја сматрам, да је та ствар свршена и ми ћемо је ставити на дневни ред (*Кундовић*: ви треба да тражите да Скупштина донесе решење о тој ствари, а не сами да решавате).

Ја кад то говорим, ја се држим пословника (*Мин. нар. привреде*: пословник је најстарији)

Д. Анђелковић. Има ли довољно посланика да ме потпомогну, да се та ствар стави на дневни ред (има).

Љ. Јоксимовић. Господо, у уставу тачно стоји, да судије првостепених судова могу бити посланици, а сад ми оћемо, да се то пренесе и на судије духовних судова. Ако то узмемо тако, онда ми смо усвојили извештај верификационог одбора, који је признао и пона Данила и др. Драгишу Станојевића за посланика. Сад ако станемо гласати ни по Уставу ни по закону, о овој ствари, онда ћемо у један ма признати да и поп Данило и доктор Станојевић могу остати посланици, а и да задрже своје нове чиновничке положаје, а то је противно закону.

Риста Поповић. Молим вас, господо, да ме саслушате. Ја не би говорио о овој ствари, кад би делио мишљење и кад би могао да пристанем на то, да се један посланик искључи из Скупштине а Скупштина да о томе не води дебату. Оно истина овде се не каже пона Данилу да иде из Скупштине; но кад се узме то, да поп Данило хоће да задржи и посланички мандат и положај у државној служби, онда о томе треба да каже своју реч и Скупштина. Ја не могу никако да пристанем да о томе решава само министар. Скупштина, дакле треба о томе да реши, а хоће ли о тома да се решава данас или сутра, то је све једно, само треба да се пази, да не прође рок у коме би поп Данило могао изгубити свој чиновнички положај.

Министар унут. дела. — Ја овде нисам казао да Скупштина не треба да решава о томе хоће ли неко бити посланик или не. Овде је, господо, ствар, као што сам већ напоменуо, чисте администрације. Један је изабран за посланика, који је добио положај административни, за три дана он треба да се изјасни: хоће ли да задржи посланички мандат или нов чиновнички положај; ако се он за три дана не изјасни, изаћиће указ о његовом отпуштању, јер се сматра, да он задржава посланички мандат. Ако је њему то противно, он онда може да се жали, а не сад, јер још нема предмета. Тек ако изађе указ о његовом отпуштању, онда ће се тек моћи о томе говорити, а не сад.

Министар нар. привреде — Налазим да је правилно мишљење г. Р. Поповића, по коме би требало о избору посланика да решава Народна Скупштина. Но, господо, овде није питање о послаништву пона Данила; сад је питање о томе, да ли ће он остати и председник конзисторије и посланик а то је административан посао, који ће решити надлежни министар а не Скупштина.

Стојан Рибарац. — Устао сам изазван говором г. министра нар. привреде, који тврди да Скупштина нема права да решава питање, које јој је изнесено. Ја тврдим, да Скупштина има то право, јер је овде питање о квалификацији једног посланика, и хоће да се види може ли он остати и даље посланик или не. Да и влада о томе тако исто мисли, доказ је тај, што влада још није огласила место пона Данила за упражњено, ма да је већ прошло 8 дана, од како поп Данило седи овде и није на дужности, а према закону о чиновницима грађан. реда оглашује се свако место чиновника за упражњено, који без оправдања 8 дана не дође на дужност.

Председник Скупштине каже у свом говору, да ће он сам казати хоће ли се решити или не: но то не стоји јер то има да реши Скупштина а не сам председник.

Председник — Ја нисам казао, да ћу сам о томе решавати, но сам казао само да се сад о томе не може решавати, јер се не може мењати дневни ред без решења Скупштине, и ја сам дужан да тај дневни ред чувам.

Извештач М. Мостић. — Ја имам да кажем, да не разумем како може отац Данило изјављивати, да се он не може сложити са мишљењем владе, кад се исто још не зна и кад је то будућа ствар, коју ми још не знамо. Кад би ми сад решавали о томе, то би значило, да ми овде упућујемо владу, како ће се она у будуће држати у оваквим питањима. Влада, господо, има закон, а ако се она огрешни о закон, онда ви изволте се жалити, па ћемо решавати, а не сад још да решавамо, док влада није ништа о тој ствари одлучила.

Председник Ја ћу ставити на гласање ову ствар. Слаже ли се Скупштина с тим да то питање ставимо за сутра? Ко је за то нека седи, које против нека устане? (сви седе). Дакле ставиће се сутра на дневни ред,

Има реч посланик Туцаковић.

Т. Туцаковић. И ја сам господо дужан да учиним изјаву, за које се место примам за посланика, јер сам изабран на два места. С тога ја изјављујем, да се примам за посланика за варош Крагујевац (прима се к знању).

Председник. Изволте сад чути неколике указе.

Секретар Љ. П. Ђирић чита;

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТА
А Л Е К С А Н Д Р А I.

по милости божијој и вољи народној
Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог нашег министра унутрашњих дела, а по са-
слушању министарског савета решили смо и решавамо:

Овлашћује се наш министар унутрашњих дела, да под-
несе Народној Скупштини сазваној за 1890 годину, на ре-
шење: предлог закона о штампи.

Наш министар унутрашњих дела нека изврши овај указ,
10 Новембра 1890 год.
у Београду.

Јов. Ристић с. р.
Е. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар
унутрашњих дела,
Ј. Ђаја с. р.

Даље:

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТА
А Л Е К С А Н Д Р А I.

по милости божијој и вољи народној
Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог нашег министра унутрашњих дела, а по са-
слушању министарског савета, решили смо и решавамо:

Овлашћује се наш министар унутрашњих дела да поднесе
Народној Скупштини сазваној за 1890. годину на решење:
предлог закона о јавним зборовима и удружењима.

Наш министар унутрашњих дела нека изврши овај указ,
10 Новембра 1890 год.
у Леограду.

Јов. Ристић с. р.
Е. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар
унутрашњих дела,
Ј. Ђаја с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.

по милости божијој и вољи народној
Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег министра унутрашњих дела, а по са-
слушању министарског савета решили смо и решавамо:

Овлашћује се наш министар унутрашњих дела, да поднесе
Народној Скупштини сазваној за 1890 год. на решење: предлог
закона о изменама у закону о општинама.

Наш министар унутрашњих дела нека изврши овај указ,
10 новембра 1890 год.
у Београду.

Јов. Ристић с. р.
Е. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар
унутрашњих дела,
Ј. Ђаја с. р.

Ево тога предлога:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНСКИ

о

ИЗМЕНАМА У ЗАКОНУ О ОПШТИНАМА

I

Чл. 12.

Тачка 2. отпада.

После тачке 4. као засебну алинеју додати:

Потребе и дужности општине, које потичу из одредаба
овога, или кога другог, специјалног закона, општина је дужна
подмирити и извршити прирезом, ако других прихода за то нема.

Никакав прирез општински не сме се разрезивати по гла-
вама, већ по размери непосредне порезе.

У чл. 13, 4. тачки, после речи «Да општински збор»,
додати: у сеоским општинама, а после речи «свих» додати
правних.

Чл. 17.

Тачка 2. мења се овако:

Који се налазе под ислеђењем за дела под 1. наведена.

Чл. 18.

На крају додати:

Не буде ли овако извршен сазив збора, сматра се као да
није ни сазиван, и одредиће се други дан за сазив збора, а
председник и писар биће за ову неуредност кажњени по чл. 82.
овог закона.

Чл. 19.

На крају додати:

Ако збор не би ово на време извршио, учиниће то општин-
ски одбор, и то је за општину обавезно, само ће се, на жалбу
кога правнога гласача, после извидети, је ли збор на време и
начин у чл. 18 сазиван, па, ако не буде, председник и писар
биће кажњени по чл. 82 закона овог.

Чл. 20.

Код тачке 4., у реду, додати:

Онога, који би и после учињене опомене продужио пра-
вити неред, или би дошао са оружјем, пошто се са збора укљони
и по свршеном збору председник је дужан узети на одговор и
казнити, по чл. 44 закона о општинама.

Код тачке 5. у место речи «узеће» да се стави: дужан
је узети.

Чл. 22.

Код тачке 1., после другог става, да се дода као за-
себан одељак:

Одређени одборник дужан је извести писменим актом
суд до одређенога дана за избор, ако је чим год спречен да
одређенога дана председава на збору.

У противном случају казниће се по чл. 82. овог закона,
Исто ће се тако казнити и онај одборник, који, по реду,
треба да замени спреченога одборника, ако то не учини а изо-
станак довољно не оправда.

Додати нову, 13. тачку:

Формулар за записник и осталу радњу бирачког одбора
прописује Министар унутрашњих дела.

Чл. 30.

Да се замени овако:

Ако збор неће ма из кога узрока да бира председника
општинског суда, онда општински одбор одређује једнога од
чланова одбора или суда да врши дужност председника до новог
избора. Ако одређени члан неће да се прими вршења ове дуж-
ности, или ако одбор неће да одреди заступника председнику,
онда надзорна власт одређује лице, које ће вршити дужност
председника до новог избора.

У овом случају одређени заступник има пуну плату пред-
седника општинског суда, за време заступања; но ако је тај
заступник, у исто време, и члан општинског суда, онда за то
време не прима плату члана.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)